

Minimalni elementi standarda zanimanja (*The minimal elements of occupational standard*)

1. OSNOVNE KARAKTERISTIKE (*Basic characteristics*)

1.1 Naziv(i) zanimanja (*Name(s) of the occupation*)

Inženjer prehrambene tehnologije (Agencija za statistiku BiH, Zakon o statistici BiH („Službeni glasnik BiH“ br.26/04 i 42/04), Odluka o uvođenju i primjeni klasifikacije zanimanja („Službeni glasnik BiH“ broj 100/10)

1.2 Šifra zanimanja (*Code of the occupation*)

2145 (Agencija za statistiku BiH, Odluka o uvođenju i primjeni klasifikacije zanimanja („Službeni glasnik BiH“ broj 100/10)

1.3 Veza na međunarodnu klasifikaciju (*Link to the international classification*)

Međunarodna standardna klasifikacija prema preporuci ILO (International Labor Organization) (Odluka o uvođenju i primjeni klasifikacije zanimanja („Službeni glasnik BiH“ broj 100/10)

Međunarodna standardna klasifikacija prema preporuci ILO (International Labor Organization) (Odluka o klasifikaciji zanimanja “Službene novine FBiH” broj 60, 2014)

1.4 Razina / nivo potrebnih kvalifikacija (*Level of necessary qualifications*)

6

2. OPIS ZANIMANJA / KLJUČNI POSLOVI I POTREBNE KOMPETENCIJE (*Descriptions of occupation / key operations and competencies needed*)

2.1 Opis zanimanja (*Description of the occupation*)

- Planiranje, organizovanje i nadziranje* rada u pogonima prehrambene industrije
- Planiranje i organizovanje rada u laboratorijama za analizu hrane
- Rad u znanstveno-istraživačkim institutima
- Planiranje i kontrolisanje sirovina i gotovih proizvoda

*Nadziranje u pogonima prehrambene industrije se odnosi na male industrijske pogone

2.2 Ključni/tipični poslovi i potrebne kompetencije (*Key tasks and necessary knowledge, skills and competence*)

GRUPE POSLOVA	RADNE AKTIVNOSTI	KOMPETENCIJE (ZNANJA, VJEŠTINE I KOMPETENCIJE)
Planiranje i priprema proizvodnje	Kratkoročno i dugoročno planiranje, optimizacija troškova	Analizirati dokumente i baze podataka, izraditi plan proizvodnje.

Primjer standarda zanimanja iz predmetnog polja poljoprivreda i obrada hrane

Proces proizvodnje	Vođenje proizvodnog procesa Tipizacija proizvoda	Izraditi radni naloga, planirati radnu snagu, pratiti parametre u okviru procesa proizvodnje i reagovanje na vanredne situacije u toku procesa proizvodnje Primjeniti stehiometrijsko izračunavanje kvantitativnog sastava tipiziranog
Kontrola kvaliteta	Kontrola sirovina, repromaterijala i ambalažnih materijala	Uzimati uzorke prema radnom nalogu Određivati fizičke (temperatura, pH, gustina, itd.), hemijske (relativna kiselost, sadržaj sastojaka) i mikrobiološke osobine (ukupan broj mikroorganizama, patogeni mikroorganizmi i somatske stanice), reagovanje na neusklađenosti sirovina repromaterijala i ambalažnog materijala
	Procesna kontrola	Kontrolisati proizvodni proces (upotreba sirovina, ambalaže, repromaterijala, higijena opreme, radnih površina i uposlenih, nadzirati kritične kontrolne tačke ...)
	Kontrola procesa pakovanja i gotovih proizvoda	Kontrolisati pakovanje, deklarisanje, označavanje... Kontrolisati organoleptičke, mikrobiološke, fizikalno - hemijske osobine gotovih proizvoda
	Osiguranje kvaliteta	Primjeniti zakonsku regulativu i sisteme kvalitete ISO, HACCP, HALAL, KOSHER ...
Zaštita zdravlja i okoliša	Koordinirati poslovima vezanim za zaštitu zdravlja i zaštite na radu	Primjeniti zakonske propise o sigurnosti i zaštiti na radu (protiv požarna zaštita, zaštita od buke, higijenski minimum, sanitarni pregledi, sistematski pregledi), te standarde OHSAS - a
	Upravljanje zaštitom okoliša	Primjeniti zakonske propise o zaštiti okoliša (upravljanje otpadnim vodama, čvrstim i tečnim otpadom, emisijama u zrak ...), te standard vezan za isto ISO 14 001
Državna uprava (ministarstva, agencije) i lokalna uprava (gradovi i opštine)	Izrada zakonskih i podzakonskih propisa, analiza ekonomskog položaja, predlaganje mjera, prikupljanje podataka, izrada informacija i analiza o poslovanju, registracija objekata u prehrambenoj industriji	Poznavanje i primjena zakonskih propisa iz oblasti prehrambene industrije

3. OSIGURAVANJE KVALITETE (Quality Assurance)

Primjer standarda zanimanja iz predmetnog polja poljoprivreda i obrada hrane

3.1 Opravdanost uvođenja standard zanimanja(*Justification for the introduction of occupational standards*)

3.2 Predlagatelji standard zanimanja i datum izrade(*Developers and the date*)

3.3 Rok do kojeg se standard zanimanjakoristizarazvojkvalifikacija(*Value of OS for qualifications standard development*)

3.4 Nadležna ustanova za odobravanje, te Link na odluku o upisu u Registar i stručno mišljenje sektorskog vijeća o upisu u Registar(*Competent institution and link to the sectoral council expert opinion*)

3.5 Datum upisa u Registar(*Date of entry in the Register*)

3.6 Članovi radne grupe (*Working group members*)

Institucija	Ime i prezime člana
Univerzitet u Bijaću	Dr.sc. Zemira Delalić, red.prof.
	Dr.sc. Suzana Jahić, docent
Univerzitet Banja Luka	Dr.sc. Delić Duška, docent
	Mr.sc. Vučić Goran, viši asistent
Univerzitet Tuzla	Dr.sc. Elvis Ahmetović, vanr. prof.
	Dr.sc. Milica Vilušić, vanr. prof.
Univerzitet Sarajevo	Dr.sc. Milenko Blesić, vanr. prof.
	Dr.sc. Hamid Čustović, red. prof. Dr.sc. Đikić Mirha, vanr. prof.
Univerzitet Zenica	Dr.sc. Salih Tandir, vanr. prof.
	Dr.sc. Hajrudin Skender, vanr. prof.
Univerzitet Džemal Bijedić Mostar	Dr.sc. Hanadija Omanović, vanr. prof.
	Dr.sc. Semira Sefo, docent
Sveučilište u Mostaru agronomski i Prehrambeno tehnološki fakultet u Mostaru.	Dr.sc. Višnja Vasilj
Atlantic grupa/Argeta d.o.o.	Saima Sajković-Kaljanac, tehnolog kvaliteta
	Behisa Selimović, tehnolog kvaliteta
	Dino Bačvić, rukovoditelj proizvodnje
Udruženje poljoprivrednika RS	Željka Ćosić, sekretar udruženja
Savez za ruralni razvoj BiH	Slavko Inić, predsjednik
MPSV RS	Božana Vranješ, viši stručni saradnik Brankica Tomas, viši stručni saradnik
Pivovara Bihac	Edin Ibrahimpašić, direktor i vlasnik
Menprom d.o.o. Tuzla	Alija Šehović, šef sektora za kvalitet

4. DODATNE INFORMACIJE(*Additional information*)

2.1 Specifična zakonska regulative direktno vezana za zanimanje (*Specific legal regulations directly related to the occupation*)

1. Zakon o hrani ("Službeni glasnik Republike Srpske" 49/09),
2. Zakon o vinu i rakiji ("Službeni glasnik Republike Srpske" 71/09),
3. Pravilnik o sadržaju i sprovođenju opštih i specifičnih uslova higijene hrane
glasnik Republike Srpske" br. 111/09 , 10/11 i 89/13),

(Službeni

Primjer standarda zanimanja iz predmetnog polja poljoprivreda i obrada hrane

4. Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za rad ispitnih laboratorija ("Službeni glasnik Republike Srpske" 106/10), ("Službeni
5. Zakon o hrani ("Službeni glasnik BiH" broj 50/04)
6. Pravilnik o higijeni hrane ("Službeni glasnik BiH" broj 04/13)
7. Pravilnik o higijeni hrane životinjskog porijekla (SL gl BiH br. 03/12 i 28/14)
8. Pravilnikom o pružanju informacija potrošačima o hrani (SL gl BiH br. 68/13)

2.2 Zdravstveni rizici u zanimanju i radni uvjeti (*Health risks in occupation and working conditions*)

Rad u prehrambenoj proizvodnji podrazumijeva boravak u pogonima koji su vještački osvijetljeni gdje je povećana buka, različiti temperaturni režimi kao i prisutnost neprijatnih mirisa.

2.3 Specifični zahtjevi za zapošljavanje (*Specific requirements for employment*)

- položen higijenski minimum u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 14/10) i Pravilnikom o sadržaju i načinu sprovođenju posebne edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 128/10)
- Položen stručni ispit za rad u Upravi Republike Srpske u skladu sa Zakonom o državnim službenicima